



Stowarzyszenie Pamięć Kapelanów Katyńskich

Biuletyn Nr 6

Warszawa, 29 czerwca 2019 r.

Uroczystość Św. Ap. Piotra i Pawła

**Modlitwa o rozeznanie kandydatów do chwały ołtarzy
spośród kapelanów Wojska Polskiego i kleryków - sanitariuszy,
ofiar zbrodni katyńskiej**

(do prywatnego odmawiania)

Wszchemogący Wieczny Boże! W naszej umiłowanej Ojczyźnie, od ponad stu lat znów niepodległej, dałeś nam wielu kapelanów, którzy wiernie służyli żołnierzom, ich rodzinom oraz funkcjonariuszom służb mundurowych. Bądź uwielbiony za głoszone przez nich Słowo Boże, sprawowane sakramenty święte, dawane rady i udzielane napomnienia. Bądź pochwalony za to, że idąc za Twoim Synem Jezusem Chrystusem, nierzadko drogą cierpienia a nawet męczeństwa, byli wiernymi sługami Ewangelii

Wszchemogący Boże, Panie nasz, Bądź uwielbiony przez ich wiarę i miłość oraz ofiarę życia, którą złożyli jednocząc się z Twoim Synem Jezusem Chrystusem, a naszym Panem i Zbawicielem. Bądź uwielbiony także przez ich cześć i miłość do Matki Zbawiciela, Jezusa Chrystusa.

Duchu Święty Boże, bądź uwielbiony za udzieloną im łaskę przebaczenia tym, którzy z nienawiści do Świętego Kościoła i chrześcijańskiej wiary, zadali im ból, cierpienie i pozbawili życia.

Miłosierny Boże, pomóż rozpoznać w gronie kapelanów i kleryków-sanitariuszy tych, którzy jako przedstawiciele ofiar zbrodni katyńskiej, mogą być uznani za kandydatów do chwały ołtarzy oraz orędowników Narodu, Kościoła i naszych spraw.

Amen

Warszawa, 13 kwietnia 2019 r.

Wydarzenia

1.

Staraniem Zarządu naszego Stowarzyszenia, w gazecie **Nasz Dziennik** w kwietniu i maju br. ukazywały się biogramy Kapelanów Katyńskich autorstwa red. Małgorzaty Rutkowskiej, na podstawie materiałów opracowanych przez Zespół Redakcyjny Stowarzyszenia.

Przedruki biogramów Kapelanów Katyńskich, będziemy zamieszczać w kolejnych numerach naszego biuletynu.

2.

W niedzielę 5 maja 2019 r. w parafii **Nieledw k. Hrubieszowa** (diec. zamojsko-lubaczowska) miała miejsce uroczystość poświęcenia tablicy memorialnej oraz Dębu Pamięci **ks. Stanisława Kontka**. Współorganizatorem uroczystości było nasze stowarzyszenie.

Biskup Polowy WP JE gen. bryg. Józef Guzek na wniosek zarządu naszego stowarzyszenia wyróżnił osoby, dzięki którym w kościele w Nieledwi upamiętniono ks. Stanisława Kontka. **Medal w Służbie Bogu i Ojczyźnie** otrzymali:

- ks. Janusz Granda, proboszcz parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Nieledwi,
- p. Stanisław Czarnota Wójt Gminy Trzeszczany,
- ks. kan. Zygmunt Lipski, biograf ks. Stanisława Kontka.

Stowarzyszenie Pamięć Kapelanów Katyńskich otrzymało 1 350 zł dotacji z Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na wykonanie i montaż tablicy pamiątkowej ks. mjr. Stanisława Kontka w kościele w Nieledwi. Bardzo serdeczne dziękujemy za wsparcie UdSKiOR.

Wszystkim osobom, dzięki którym godnie uczczono pamięć ks. Stanisława Kontka, szczególnie młodzieży trzech szkół Gminy Trzeszczany, biorących udział w konkursie wiedzy o Kapelania Katyńskim, zarząd stowarzyszenia składa wielkie wyrazy wdzięczności!!!

Link do relacji w TVP Lublin: <https://lublin.tvp.pl/42489587/pamieci-ks-stanislaw-kontka>

3.

W niedzielę 12 maja 2019 r. w sanktuarium w **Kalwarii Pałacowskiej** (archidiecezja przemyska), miało miejsce poświęcenie **pierwszej w Polsce dębowej Alei Pamięci Kapelanów Katyńskich**. Organizatorem uroczystości było nasze stowarzyszenie oraz O. Franciszkanie na czele z kustoszem o. Krzysztofem Hurą OFM-Con. W imieniu rodzin kapelanów, głos zabrała członkini naszego stowarzyszenia p. Anita Gietka.

Biskup Polowy WP JE gen. bryg. Józef Guzek na wniosek zarządu naszego stowarzyszenia wyróżnił instytucje i osoby, szczególnie zasłużone w powstaniu Alei Pamięci w Kalwarii Pałacowskiej. **Medal w Służbie Bogu i Ojczyźnie** otrzymali:

- Ojców Franciszkanów z Kalwarii Pałacowskiej,
- Leśnicy z Podkarpacia,
- Stowarzyszenie Parafiada im. św. Józefa Kalasancjusza,
- IPN Oddział w Rzeszowie,
- p. Jan Niwa,
- p. Marian Szpunar.

Wszystkim osobom, dzięki którym powstała Aleja Pamięci w Kalwarii Pałacowskiej, oraz tym, którzy wzięli udział w uroczystościach zarząd stowarzyszenia składa wielkie wyrazy wdzięczności!!!

Linki:

https://www.facebook.com/Stowarzyszenie-Pami%C4%99%C4%87-Kapelan%C3%B3w-Katy%C5%84skich-612957405708600/?ref=py_c

<https://www.facebook.com/Konfraternia-%C5%9Bw-Aposto%C5%82a-Jakuba-Starszego-538485772961981/?ref=nf>

<https://ordynariat.wp.mil.pl/pl/articleswiadomosci-maj-2019-r-j/2019-05-122-kalwaria-pacawska-poswiecenie-alei-debow->

[pamieci-kapelanow-katynskich-i-odsoniecie-pamiatkowej-tablicy/](#)

<https://przemyska.pl/2019/05/12/kalwaria-paclawska-poswiecenie-alei-debow-pamieci-kapelanow-katynskich/>

4.

12 maja 2019 r. w Kalwarii Paclawskiej, miało miejsce Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Członków Stowarzyszenia, które podjęło uchwałę o udzieleniu absolutorium zarządowi za 2018 r.

Dziękujemy wszystkim członkom stowarzyszenia, którzy byli obecni osobiście, jak również tym osobom, które nie były osobiście, a przesłały swoje głosy drogą korespondencyjną.

5.

13 maja 2019 r., zainaugurowano wystawę czasową w Muzeum Ordynariatu Polowego w Warszawie (podziemia katedry polowej WP) poświęconą Kapelanom Katyńskim. Wystawa będzie dostępna przez kilkanaście kolejnych miesięcy. **Serdecznie zapraszamy od zwiedzenia wystawy!**

Link: <https://ordynariat.wp.mil.pl/pl/article-swiadomosci-maj-2019-r-j/2019-05-13x-sportkanie-konfraterni-sw-apostoa-jakuba-starszego/>

6.

W sobotę 8 czerwca 2019 r. w Warszawie uczczono pamięć Kapelanów Katyńskich w katedrze polowej WP oraz w Muzeum Katyńskim. Inicjatorkom spotkania była p. dr Ewa Kowalska z IPN, której zarząd stowarzyszenia składa wyrazy wdzięczności za to piękne przedsięwzięcie. Dziękujemy wszystkim uczestnikom wydarzenia.

Link do relacji: <https://ordynariat.wp.mil.pl/pl/articleswiadomosci-czerwiec-2019-r-v/2019-06-081-od-kaplicy-katynskiej-katedry-polowej-pod-krzyz-traugutta-do-muzeum-katynskiego-czonkowie-konfraterni-oddali-hod-ofiarom-zbrodni-katynskie/>

7.

Staraniem zarządu stowarzyszenia, rozpoczęto wydawanie serii pocztówek poświęconych Kapelanom Katyńskim. Na awersach widnieją podobizny kapelanów, na rewersach zaś ich krótki biogram. W czerwcu ukazały się pocztówki poświęcone: ks. Mieczysławowi Janasowi, ks. Andrzejowi Niwie oraz ks. Janowi Ziórkowskiemu. W kolejnych miesiącach zarząd planuje upamiętnić w ten sposób kolejnych Kapelanów Katyńskich.

Zarząd stowarzyszenia składa wyrazy wdzięczności artyście Jerzemu A. Marciniakowi za nieodpłatne wykonanie projektów pocztówek.

Skany awersów 3 pocztówek poniżej.

8.

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej zwraca się z prośbą do żyjących krewnych Kapelanów Katyńskich o przekazanie materiału biologicznego porównawczego do badań DNA biologiczno-identyfikacyjnych.

Instytut Pamięci Narodowej zwróci się pisemnie do rodzin poległych kapelanów. Zarząd stowarzyszenia uprzejmie prosi o pozytywne ustosunkowanie się do prośby IPN.

9.

Na 1 stronie bieżącego biuletynu została zamieszczona **Modlitwa o rozeznanie kandydatów do chwały ołtarzy spośród kapelanów Wojska Polskiego i kleryków - sanitariuszy, ofiar zbrodni katyńskiej**. Modlitwa przeznaczona jest **do prywatnego odmawiania!**

Tekst modlitwy opracował i przekonsultował z teologami Asystent Kościelny naszego stowarzyszenia ks. prał. Zbigniew Kępa. **Bardzo serdecznie dziękujemy księdzu prałatowi!**

10.

100 lat temu, 9 księży kapelanów Wojska Polskiego:

- ks. Antoni Aleksandrowicz,
- ks. Edward Choma,
- ks. Edmund Nowak,

- ks. Józef Skortel,
- ks. Kazimierz Suchcicki,
- ks. Stanisław Matzner,
- ks. Władysław Urban,
- ks. Czesław Wojtyniak,
- ks. Jan Leon Ziółkowski,

rozpoczęło służbę dla kościoła wojskowego.

Kapelani ci, w 1939 r. dostali się do niewoli na wschodzie i wiosną 1940 r. zginęli w Katyniu, Twerze i na Ukrainie.

Szersza informacja poniżej.

Zapowiedzi

1.

W lipcu br. ukaże się drukiem opracowywana od kilkunastu miesięcy publikacja ***Książd ppłk Andrzej Niwa (1900-1940). Kapelan WP i KOP.***

Zarząd stowarzyszenia dziękuje wszystkim, którzy przyczynili się do powstania publikacji. Szczególnie p. Barbarze Tarkowskiej – red. opracowania, p. Marii Dubrawskiej i p. Marianowi Szpunarowi, którzy przekazali do publikacji rodzinne fotografie i materiały.

Dziękujemy Urzędowi Miasta Rzeszów za dofinansowanie druku książki kwotą 8 tys. zł.

2.

Akcja popularyzatorska postaci ks. Stanisława Kontka, którą przeprowadził na terenie województw lubelskiego i podkarpackiego ks. kan. Zygmunt Lipski, spowodowała konieczność nowego wydania książki ***Jeden z wielu. Książd major Stanisław Kontek 1904-1940.*** Publikacja ukaże się drukiem w lipcu br.

Księdzu kanonikowi gratulujemy zapału w przywracaniu pamięci Kapelana Katyńskiego. Działanie członka naszego stowarzyszenia jest wzorem do naśladowania dla innych.

Zarząd stowarzyszenia dziękuje Urzędowi do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych za dofinansowanie druku publikacji kwotą 1 500 zł.

3.

We wrześniu br. w kościele garnizonowym w Rzeszowie planowana jest uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy memorialnej ku

czci Kapelanów Katyńskich urodzonych i służących na Podkarpaciu.

Tekst napisu zatwierdzony przez biskupa polowego WP:

**KAPELANOM WOJSKA POLSKIEGO
URODZONYM BĄDŹ POSŁUGUJĄCYM
NA PODKARPACIU**

OFIAROM ZBRODNI KATYŃSKIEJ 1940 R.

KS. PPŁK STANISŁAW KONTEK

KS. PPŁK ANDRZEJ NIWA

KS. PPŁK WŁADYSŁAW URBAN

KS. PPŁK JAN LEON ZIÓLKOWSKI

KS. MJR MIECZYŚLAW JANAS

KS. MJR STANISŁAW MATZNER

KS. MJR JÓZEF MIKUCZEWSKI

KS. MJR BRONISŁAW SZWED

ZGINĘLI ŚMIMERCIA MĘCZEŃSKĄ

ZA KOŚCIÓŁ I OJCZYZNĘ

PARAFIA MATKI BOŻEJ KRÓLOWEJ POLSKI

W RZESZOWIE

STOWARZYSZENIE PAMIĘĆ KAPELANÓW

KATYŃSKICH

A.D. 2019

Szczegóły planowanej uroczystości w Rzeszowie, podamy w kolejnym biuletynie.

Informacje skarbnika

Pierwsze półrocze działalności stowarzyszenia zamyka się w przychodach kwotą **19 625 zł**. Koszty działalności wyniosły nieco ponad **10 700 zł**.

Na koncie stowarzyszenia na dzień 28 czerwca znajdowało się **16 249,37 zł**. W lipcu 2019 r. stowarzyszenie ma planowane wydatki związane z drukiem publikacji w kwocie **14 085 zł**.

Zespół redakcyjny:

Łukasz Stefaniak – prezes, Barbara Tarkowska – wiceprezes, Martyna Turzyńska – sekretarz, Wiesław Czajka – skarbnik

Stowarzyszenie

Pamięć Kapelanów Katyńskich

ul. Kołowa 4/52, 03-536 Warszawa

tel. kom. 601 595 474

e-mail: stowarzyszenie.spkk@gmail.com

<http://kapelanikatynscy.pl>

Konto w BS Vistula

nr 44 9011 0005 3030 0083 2000 0017

Pocztówki Kapelanów Katyńskich



Ks. mjr Mieczysław JANAS



Ks. ppłk Andrzej NIWA



Ks. ppłk Jan Leon ZIÓŁKOWSKI



100 lecie duszpasterstwa WP

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, w listopadzie 1918 r. rozpoczęło się formowanie jednostek Wojska Polskiego, a od marca 1919 r. organizowano służbę duszpasterską dla żołnierzy i rozpoczął się nabór księży ochotników w wieku do 35 lat życia, którzy pragnęli służyć w wojsku na etatach kapelanów zawodowych, lub zdecydowali się na jakiś okres służby kontraktowej.

W latach 1919-1920 przyjęto do wojska ponad 500 księży, głównie wikariuszy z różnych diecezji. Dla księży, mających ukończone wyższe studia, zatrudnianych na etaty kapelanów zawodowych, nadawano oficcerski stopień kapitana, a dla innych stopień porucznika. Otrzymali pensje odpowiednie do stopnia, umundurowanie, ekwipunek i po przyjęciu w szybkim tempie wysyłano ich głównie do jednostek walczących z bolszewikami na frontach wojny, która już w lipcu 1919 r. toczyła się wzdłuż wschodniej oraz południowo-wschodniej granicy Polski, aby modlitwą i posługą kapłańską wspierali ducha i morale wielu tysięcy żołnierzy.

Warunki służby frontowej, zupełnie inne niż w parafiach cywilnych, na początku dla wszystkich, kapelanów, oficerów i żołnierzy, stwarzały różne problemy, ale księża kierowani mądrością i mocą Boga Wszechmogącego, miłością do wojska i Ojczyzny, szybko je pokonywali i w dużym stopniu przyczynili się do zwycięstwa Wojska Polskiego na bolszewicką nawałę w 1920 r.

Z grupy 33 Kapelanów Katyńskich w 1919 r. na zawodowych kapelanów przyjęto 9 wikariuszy, a byli to: ks. Antoni Aleksandrowicz z diecezji mińskiej, ks. Edward Choma z diecezji lwowskiej, ks. Edmund Nowak z diecezji wrocławskiej, ks. Józef Skortel z diecezji mińskiej, ks. Kazimierz Suchcicki, z diecezji płockiej, ks. Stanisław Matzner i ks. Władysław Urban z diecezji przemyskiej, ks. Czesław Wojtyniak z diecezji poznańskiej i ks. Jan Leon Ziółkowski z diecezji krakowskiej. Natomiast na kapelanów czasu wojny w 1920 r. został przyjęty ks. Mikołaj Cichowicz z diecezji płockiej i ks. Józef Kacprzak z diecezji łódzkiej. A z innych wyznań do wojskowego duszpasterstwa ewangelickiego został przyjęty ks. Ryszard Paszko. Pozostałych duchownych z grupy 33 Kapelanów Katyńskich, przyjęto do wojska w latach międzywojennych.

Z biegiem czasu kadra kapelanów z lat 1919-1920 wykruszała się, od 1922 r. wielu przeszło do rezerwy i z różnych przyczyn odeszło z wojska. Od 1930 r. uzupełniano kadrę duchowieństwa, przyjmując corocznie kilku młodych księży na etaty kapelanów zawodowych. Na wiosnę 1939 r. na skutek zagrożenia wojną z Niemcami, przyjęto do wojska ok. 250 księży na kapelanów rezerwy, z których część po wybuchu wojny 1 września 1939 r. na skutek wielkiego zamętu nawet nie dotarła do wyznaczonej jednostki. Sporo kapelanów zawodowych i rezerwowych zginęło, na froncie, w kraju, w niewoli sowieckiej, niemieckiej, w różnych miejscach i warunkach, niektórzy przedostali się na zachód Europy, inni służyli w Ludowym Wojsku Polskim. Po drugiej wojnie życie kapelanów wojskowych z dawnych lat nie było łatwe, pracowali jako wikariusze w parafiach cywilnych, uczyli religii w szkołach, albo spędzali ostatnie lata w ośrodkach dla księży emerytów.

W latach międzywojennych społeczeństwo polskie bardzo szanowało kapelanów wojskowych, a szczególnie zasłużonych weteranów wojny z bolszewikami, co najlepiej było widać w rejonach kresowych, gdzie w latach 1919-1920 toczyły się uporczywe walki w obronie niepodległej Polski, a później granicy wschodniej strzegli żołnierze Korpusu Ochrony Pogranicza.

Do tej pory wśród repatriantów z Podola, Wileńszczyzny, Polesia, z pokolenia na pokolenie są przekazywane wspomnienia o pracujących tam kapelanach wojskowych, z podkreśleniem, że byli to księża - żołnierze, przez Boga wybierani do tej trudnej służby, najlepsi przyjaciele młodych szeregowców, podoficerów, oficerów, rodzin wojskowych i ludności cywilnej, znali się na wielu rzeczach, pomagali ludziom załatwiać trudne sprawy. Mówiono że „kapelani wojny bolszewickiej nie pchali się na afisz” to znaczy że nie zabiegali o zaszczyty, ordery, stanowiska, tylko rzetelnie pracowali w parafiach i rejonach wojskowych, kosztem własnego zdrowia i funduszy dbając o powierzone im przedmioty, obiekty sakralne, parafian, ubogich, sieroty, zasłużyli na dobrą opinię i serdeczne wspomnienia.

W roku 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę, współcześni historycy przypominają o wielu bohaterach z różnych środowisk, dlatego warto przypomnieć postacie 9 księży kapelanów Wojska Polskiego, którzy w 1919 r. rozpoczęli służbę dla kościoła wojskowego, ale po kampanii wrześniowej w 1939 r. i sowieckiej inwazji na Polskę dostali się do niewoli na wschodzie i wiosną 1940 r. zginęli w Katyniu, Twerze i na Ukrainie. Ich biogramy i fotografie zostały wydrukowane w **Biuletynie Nr 1** Stowarzyszenia PKK z dnia 16 czerwca 2018 r.

oprac. B. Tarkowska